

Etnografinė sodyba ir Senovinė dangaus šviesulių stebykla

Šalia Molėtų observatorijos vaizdingoje Lenktinio ežero pakrantėje esančioje Molėtų krašto muziejaus Etnografinėje sodyboje yra įrengta Senovinė dangaus šviesulių stebykla. Ją sudaro stulpų ir akmenų ratas. Stulpai nužymėti kalendoriniais ženklais, akmenyse iškalti dangaus šviesulių simboliai, senojo lietuvių Zodiako ženklai. Rato viduryje – Amžinosios Ugnies aukuras. Stulpai žymi Saulės tekėjimo bei laidos kryptis svarbiausių kalendorinių švenčių dienomis. Čia apsilankę susipažinsite su senoviniais dangaus šviesulių stebėjimo būdais bei senąja baltų pasaulėžiūra. Šalia kuriama Perkūno šventovė menanti stovėjusią Vilniuje Šventaragio slėnyje.

Tavo lietuviškas Zodiakas

Senovinės dangaus stebyklos akmenyse pavaizduoti lietuviškų Zodiako ženklų atvaizdai. Saviti Zodiako ženklai buvo aptikti ant Gardino bažnyčios rūsyje surasto XVI a. apeiginio kaušo. Etnografinėje sodyboje pristatomas jo meninis atvaizdas. Etnokosmologas Jonas Vaiškūnas padės išsiaiškinti ką per šiuos ženklus mums nori pasakyti mūsų protėviai.

Etnografinė sodyba siūlo:

Ekskursijas senovinėje dangaus šviesulių stebykloje.

Čia sužinosite apie senuosius dangaus šviesulių stebėjimo ir kalendorinio laiko skaičiavimo būdus, atrasite senąjį lietuvių Zodiaką.

Ekskursijas po Observatorijos apylinkes.

Kelionė pėsčiomis po Observatorijos apylinkes, susipažinimas su vietove, Kulionių piliakalniu, Observatorijos istorija.

**Ekskursijas užsisakykite iš anksto telefonu:
8-682 14559 arba 8-616 44596**

JORĖS 2016 RENGĖJAI:

Molėtų krašto muziejus

www.moletumuziejus.lt

Lietuvos Romuva

Apeiginio folkloro grupė „Kūlgrinda“

www.romuva.lt

Asociacija Žaliųjų klubas „Gojus“

JORĖS 2016 RĖMĖJAI:

Molėtų r. savivaldybė

Lietuvos Kultūros Taryba

MSK „Aukštaitijos šilas“

www.giria.lt

JORĖS 2016 GLOBĖJAS:

Seimo narys Valentinas Stundys

XX PIRMOSIOS
PAVASARIO ŽALUMOS ŠVENTĖ

Jorė'2016

Šeštadienį balandžio 23 d.

- 11–17 Talkiname šventvietėje. Statome Perkūno stovylas Perkūno šventovėje.
- 11–21 Amatininkai rodo ir parduoda savo darbus. Mokomės baltiškų papuošalų darybos, medžio drožybos, Joručių marginimo paslapčių.
- 17–21 Periamės apeiginėje pirtyje.
- 18-19 Pristatoma Lietuvos Jaunimo Ramuva.
- 19-21 Žaidžiami senoviniai žaidimai. Šaudoma iš lanko (moko gyvosios istorijos klubas „Leitgiris“).
- 21–24 Kuriamas vakaro laužas, vakaronė, šokiai, gyvo žalio apeigos...
- 24 Naktinis žygis su deglais.

Sekmadienį balandžio 24 d.

- 10.30 Viralų užkaitimas Perkūno šventovėje.
- 11 Sueiga Dangaus stebykloje. Sveikinimas. Giedame „Jori tėvas šaukia“.
- 11.30 Šventinė eisena į Piliakalnį. Visi nešasi savo bendrųjų vėliavas. Giedame „Ričiau rotų, doobilio“ ir „Eisim broliai tūta tūtava“.
- 12 Protėvių vėlių pagerbimas piliakalnyje. Giedame „Oi kalnas kalnas“. Krivė ir vaidilos taria kalbas. Aukojame protėvių vėlėms, ugniai. Giedame protėvių atminimo ir karines giesmes.

- 12.30 Vaidilų išventimas.
- 13 Romuvių išventimas. Išvenčiamieji privalo turėti baltišką papuošalą, kuris po išventimo apeigų tampa Romuvio Galios ženklų.
- 13.30 Karžygių kova skirta pilėnų atminimui. Atlieka gyvosios istorijos klubas „Leitgiris“
- 14 Grįžtame į Dangaus stebyklą. Šventą Ugnį, nuo piliakalnio Aukuro prisidegę savo žvakeles ir deglus, nešame į Dangaus stebyklą.
- 14.20 Įeiname pro Jorės vartus. Apšlakstomi Jorės vandeniu. Giedama „Dūno upė“.
- 14.30 Užkuriame Aukurą Dangaus stebykloje. Giedame „Dega ugnelė tūta tūta“, „Jorja geras vakaras“.
- Labiname Gabiją, Praamžį, Žemyną, Perkūną. Giedame „Žemynėle, žiedkelėle“.
- Vaišinamės Joručiais ir Duona.
- Žemynelaujame: siunčiame ratu šventinį kaušą ir savo linkėjimus. Dainuojame „Jori, šildyk žemi“ ir kt.
- Palabiname Joriukus (visus turinčius vardus su šaknimi Jor- Jar- Jur-). Joriukus kviečiame į rato vidų. Visi susirinkusieji eina keliais ratais apie Stebyklą į priešingas puses ir giedame „Tu žilvitėli, dabile“.
- Einame į Perkūno šventovę nuo aukuro Ugnies užsidegę žvakutes ir nešini aukojimui skirtais akmenimis. Aukojame savo akmenis ir tariame iškilmingus linkėjimo žodžius artimiesiems ir Tautai.
- 15.10 Aukojame akmenis Perkūno šventovei. Kiekvienas iškilmingai aukoja savo atsivežtą akmenį. Pasako iš kur akmuo atkeliavo, taria linkėjimus. Ant akmenų degamos žvakutės, aukojama pirmoji žaluma. Krivė pašventina paaukotojus akmenis. Perkūno šventovės pagerbimui giedame „Didysie mūsų“, „Dijūta kalnalis“, šokame ratelius apie Perkūno šventovės akmenis.

Gyvo žalio!

- 15.45 Ragaujame šventinį Viralą. Rengiame sunėstines Vaišes, ridename Joručius. Supamės sūpuoklėmis. Šokame lenton. Kepame apeiginę kiaušiniene.
- 16.30–18 Linksminamės darnoje su atgimstančia gamta kartu su Aiste Smilgevičiūte, Roku Radzevičiumi ir grupe „Skylė“.
- 18.30 Pašnekesys „Romuva ir dvasinis tobulėjimas“ Baltiškos dvasinės patirties kelio paieškos. Laisvas pokalbis prie pavakarių stalo dalyvaujant Krivei I.Trinkūnienei, akademikui hab. dr. R.Grigui, prof. dr. A.Beinoriui, dr. D.Razauskui, alpinistui V.Vitkauskui, orientalistui V.Vidunui, etnokosmologui J.Vaiškūniui ir kitiems.
- 20.30 Palydime nusileidžiančią Saulę.

Etnografinėje sodyboje veiks parodos: „Lietuvių Dievai“, „Dangaus sodai“, „Lietuviškas Zodiakas“. Bus galimybė pamatyti ir daugiau sužinoti apie baltišką škuodžių veislės avis!

Atvykdami atsivežkite kuo daugiau vėliavų, margučių, žvakių, deglių, pirmosios žalumos, maisto – vaišėms, indus bei šaukštus – viralui srėbti, akmenų – aukojimui.

Perkūno šventovė

2000 m. Jorėje iškilmingai buvo padėtas akmuo Perkūno šventovės pirmajai kertei. Nuo to laiko kasmet Jorės šventėje kiekvienas gali paaukoti Šventovės statybai savo akmenį, atvežtą iš širdžiai brangaus žemės kampelio, ir paprašyti Perkūno galių sau, artimiesiems ir visai mūsų Tautai.

XXI Jorė įvyks 2017 m. balandžio 29-30 dienomis!

Šventė be svaigalų!

